

Силабус курсу

Методика наукових досліджень

Ступінь вищої освіти – магістр

Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів».

Дні занять:

Консультації:

Рік навчання: I, Семестр: I

Кількість кредитів: 3

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППШ

д.ф. н., проф. Буяк Б. Б.

Контактна інформація Ел. пошта: bbb261074@gmail.com, +0380673506564

Опис дисципліни

Дисципліна «Методика наукових досліджень» спрямована на оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої роботи з організації і проведення науково-дослідницької роботи та написання кваліфікаційної наукової праці.

Вивчення дисципліни формує знання, вміння і навички для проведення наукових досліджень у вибраній галузі та озброєння студентів елементами методики наукових досліджень, що сприятиме розвитку їхнього творчого мислення, оптимальній організації розумової діяльності.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ПОНЯТТЯ ПРО НАУКУ			
2 / 2	1. Поняття про науку як форму суспільної свідомості	Знати визначення поняття «наука». Розуміти особливості виникнення і розвитку наукового знання. Вміти визначити основні функції науки. Аналізувати структуру і класифікацію науки. Суть та особливості формування і розвитку природничих, гуманітарних та суспільних наук. Розкрити значення науки для розвитку та організації суспільства.	Тести, Питання
- / 2	2. Суть та структура наукового знання. Понятійно-термінологічний апарат науки.	Вміти визначити основні передумови виникнення, наукового знання, чинники його розвитку. Показати значення теорії для розвитку науки та організації суспільства. Проаналізувати емпіричний рівень пізнання, його характерні риси та відмінності від теоретичного. Розкрити структуру емпіричного знання, його	Завдання Кейси

		взаємозв'язок з теорією і практикою. Розуміти поняття: суб'єкт, об'єкт і предмет наукового пізнання, їх особливості. Здійснити аналіз понятійно-термінологічного апарату науки. Розкрити суть наукового терміну, категорії, концепції, парадигми, закону, закономірності. Поняття гіпотези та наукового припущення.	
1 / 2	3. Наукова організація дослідного процесу.	Знати суть і структуру дослідного процесу. Розуміти характер досліджень і рівень вивченості теми на основі літературного огляду. Здійснювати аналіз існуючих вихідних даних наукового дослідження та можливостей їх застосування. Розкрити особливості використання загальнонаукових і спеціальних методів наукового дослідження та інтерпретації вихідної інформації. Скласти конкретну методику наукового дослідження як системи загальних і спеціальних методів. Провести аналіз результатів застосування методики і підготовки висновків з проведеного наукового дослідження. Розробити рекомендації щодо досягнення мети наукового дослідження та розв'язання поставлених завдань.	Тести Питання Кейси
1/ 2	4. Наукові результати дослідного процесу	Знати продукцію наукового характеру: наукова стаття, тези, відгук, рецензія, анотація, доповідь. Проаналізувати особливості апробації результатів наукового дослідження. Вміти підготувати тези доповідей та виступ на науково-практичну конференцію. Розкрити основні вимоги до підготовки і написання наукових статей, рефератів, курсових, дипломних і магістерських робіт.	Кейси
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
2 / 2	5.Методологія і методи наукового дослідження	Знати основні поняття методології науки. Показати різницю між методологією, методикою та методами досліджень. Розкрити рівні методології науки: їх сутність, значення та характерні особливості. Проаналізувати загальнонаукові і емпіричні методи, їх класифікацію, особливості використання та інтерпретацію результатів. Застосувати	Тести, питання

		основні наукові методи: порівняльний, історичний, системний підхід, структурний аналіз, статистичні, логічні, моделювання, “мозкової атаки”, експертних оцінок тощо. Визначити зв’язок методу і методики дослідження.	
1 / 2	6. Організація праці студента магістратури під час проведення наукового дослідження	Знати основні етапи науково-дослідного процесу та особливостей його перебігу й організації. Виокремити стадії наукового дослідження, чинники розвитку наукової діяльності, закономірності і принципів її організації. Розуміти особливості організації та планування одноосібної та колективної наукової діяльності. особливостей організації наукової роботи на різних етапах: аналізу літературних джерел, вибору та осмислення об’єкту і предмету дослідження, отримання нових результатів, збору і узагальнення наукової інформації, підготовки висновків і рекомендацій. Вміти складати план і графік наукової роботи.	Завдання Кейси
1 / 2	7. Основні проблемно-тематичні напрями магістерського дослідження	Знати технологію пошуку магістерського дослідження. Вміти використовувати фактори актуальності та практики її досягнення. Аналізувати матеріали та висновки для застосування у практичній роботі. Здійснити аналіз історіографічної та джерельної бази та врахування їх у контексті реалізації дослідження. Розкрити особливості пошуку, систематизації та використання інформації в Інтернеті: пошукові сервери, електронні Інтернет – бібліотеки, інтернет-ресурси різних країн світу. Визначити безпеку використання Інтернет-ресурсів, ступінь їх достовірності, об’єктивності та інформативності. Вміти робити посилання на Інтернет-джерела.	Завдання Кейси
2 / 4	8. Здійснення магістерського дослідження	Знати особливості організації наукової роботи студентів магістратури. Вміти здійснити вибір теми дослідження, складати план дослідження. Аналізувати літературу з обраної тематики. Розробити рекомендації щодо досягнення мети наукового дослідження та розв’язання поставлених завдань. Розкрити основні форми впровадження результатів наукових досліджень. Критерії ефективності наукових досліджень.	Тести, питання

		Особливості апробації результатів наукового дослідження. Підготувати тези доповідей та виступів на науково-практичних конференціях. Проаналізувати дискусію, як формуапробації наукового дослідження та порядок ведення наукової дискусії.	
- / 2	9. Дотримання академічної доброчесності у реалізації наукових досліджень	Розуміти поняття академічної доброчесності. Знати явище плагіату. Види академічної недоброчесності. Здійснити аналіз правових засад боротьби з проявами академічної недоброчесності.	

Літературні джерела

Основна література:

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
2. Грищенко І.М., Григоренко О.М., Борисенко В.О. Основи наукових досліджень. – К.: КНТЕУ, 2001. – 186 с.
3. Добров Г.М. Наука о науке: Начала науковедения: 3 изд., доп. и перераб. – К.: Наукова думка, 1989. – 301 с.
4. Збірник основних нормативних актів про вищу освіту, наукову діяльність, підготовку та атестацію наукових кадрів. – Харків: Гриф, 2003. – 335 с.
5. Історія Національної академії наук України / С.В. Кульчицький, Ю.В. Павленко, С.П. Руда, Ю.О. Храмов. – К.: Фенікс., 2000. – 527 с.
6. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Г.А. Основы научных исследований. – К.: Знання, 2001. – 113 с.
7. Наука для XXI века. Новые обязательства. Декларация о науке и использовании научных знаний. Повестка дня в области науки – рамки действий. – Париж: ЮНЕСКО, 2000. – 55 с.
8. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. збірник. – К.: Держкомстат України, 2003. – 340 с.
9. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти. – К.: РННЦ “ДІНІТ”, 2000. – 260 с.
10. Теорія і практика політичного аналізу: Навч. посібник. / За заг. ред. О.Л. Василевського, В.А. Ребкала. – К.: Міленіум, 2003. – 228 с.
11. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – К.: Знання – Прес, 2003. – 295 с.
12. Голуб В.А. Огляд концепцій формування і використання бібліотечних електронних ресурсів // НТІ. – 2001. – № 3. – С. 55 – 58.
13. Економетрика: практикум з використання комп'ютера // І.Г. Лук'яненко, Л.І. Краснікова. – К.: Знання, 1998. – 217 с.
14. Іванов В.Ф. Контент-аналіз. Методологія і методика дослідження. – К.: Просвіта, 1994. – 103 с.
15. Сурмин Ю. П. Методология и методы социологических исследований. – К.: МАУП, 2003. – 304 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перекладання:** Роботи, які здаються із порушенням

термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- **Поточний контроль:** Усне опитування в ході лекцій та практичних занять, перевірка завдань (у тому числі самостійної роботи), оцінювання правильності вирішення тестових та практичних завдань на практичних заняттях.

Нарахування балів під час поточного контролю

Форма поточного контролю	Бали за зміст	Максимальна сума балів за одну тему
Робота під час лекції, виконання самостійної роботи	1; 2; 3; 4; 5	5
Робота на практичних заняттях	1; 2; 3; 4; 5	5
Всього		10

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
10	10	10	10	10	10	10	20	10	100
40				60					100

T1, T2, ... - теми курсу

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	зараховано
75-84	C	зараховано
65-74	D	
60-64	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни